

Preek 1 Korintiërs 3:1-9 Fanclubs

Broeders en zusters, gemeente van de Here Jezus,

De komende weken wil ik in de morgendiensten graag stilstaan bij verschillende gedeelten uit de 1^e Corinthebrief. Boven de preek van vandaag heb ik gezet: '*Fanclubs*'. De 2^e preek zal gaan over '*Echte vrijheid*'. En de 3^e preek over '*Tafelmanieren*'.

Korinte was een grote havenstad. En vanwege de handel in de stad woonden er allerlei mensen: Romeinen, Grieken, Aziaten en Joden. En omdat er allerlei bevolkingsgroepen woonden was er ook veel religiositeit. De Joden met hun spijswetten, sabbatswetten, die nauwelijks omgang hadden met de andere bevolkingsgroepen. Maar er was ook een tempel van Aphrodite, de Griekse godin van de liefde, seksualiteit en vruchtbaarheid, waar maar liefst 1000 priesteressen als prostituees werkzaam waren. Omdat in de Griekse cultuur het lichamelijke ondergeschikt was aan het geestelijke zagen veel Korintiërs geen kwaad in het losbandige leven in de stad. Ongetwijfeld is dit ook van invloed geweest op het gemeentelven in Korinte en tegen die achtergrond zullen we ook wel het 5^e hoofdstuk over grove zonden op seksueel gebied moeten lezen.

In Handelingen 18 kunt u nalezen hoe Paulus ooit in Korinte is begonnen met de verkondiging van het Evangelie. Eerst heeft hij geprobeerd de Joden in de stad te overtuigen dat Jezus de Messias is, maar toen de Joden zich tegen hem keerden heeft hij de gelovigen afgezonderd. Zo heeft hij anderhalf jaar lang in Korinte gewerkt en kwamen er velen tot geloof in de Here Jezus. De gemeente die ontstond zal bestaan hebben uit mensen met verschillende achtergronden. Mensen met een Joodse achtergrond, mensen uit andere culturen, en dus ook mensen met verschillende godsdienstige achtergronden. En dat zal ook wel z'n weerslag gehad hebben op het gemeentelven. Want iedereen neemt toch altijd z'n eigen achtergrond mee. Wij zeggen in onze gemeente al wel eens dat iemand z'n Hervormde of Gereformeerde achtergrond nog altijd te merken is, reken dan maar dat de onderlinge verschillen in Korinte heel wat groter waren. Nadat Paulus Korinte verlaten had, is Apollos nog werkzaam geweest in Korinte. De Jood Apollos wordt in het bijbelboek Handelingen omschreven als een wijs man, die doorkneet is in de Schriften. Omdat deze Joodse bijbelgeleerde alleen maar wist van de prediking van Johannes de Doper en zich niet bewust was van het feit dat de Messias al gekomen was heeft Paulus Hem verteld over de kruisdood en opstanding van Jezus. Met die Boodschap van Jezus is ook Appolos op pad gegaan om gelovigen op te bouwen in hun geloof. Hij was een man die vurig van geest

de bijbelse boodschap kon uitdragen. Ongetwijfeld hebben zowel Paulus als Apollos grote invloed gehad op die gemeente in Korinte. En dat blijkt ook wel uit het feit dat er zelfs mensen waren die zich naar hun voorgangers gingen noemen. Het is heel begrijpelijk hoe zo iets ontstaat, maar Paulus keurt het niet goed. Ongetwijfeld zullen de mensen die het begin van de gemeente hebben meegemaakt heel veel aan Paulus gehad hebben. Paulus had hun het Evangelie verteld. Zo waren ze tot geloof gekomen. Anderhalf jaar lang hebben ze zo veel van Paulus geleerd. Dat was nog eens een doemineer, die Paulus. Maar ja, na een paar jaar kwam Apollos. En dat was wel heel anders. Dat is wel even wennen. Die vurige Apollos. Nee, geef mij dan die rustige bijbeluitleg van Paulus maar. En zo ontstond er als vanzelf een groepje mensen die zich 'van Paulus' noemden in de gemeente. Maar ja, daar bleef het niet bij. Want ook door het werk van Apollos kwamen mensen tot geloof. En die mensen voegden zich ook bij de gemeente. Mensen die misschien wel nooit gehoord hebben van Paulus. Zij waren aangesproken door Apollos, zijn onderwijs had hun geloof gevormd. Zijn passie voor het Evangelie had ook hun hart geraakt. Voor deze mensen ging er niets boven Apollos. Zulke fijne preken, zoveel geleerd, zo enorm geraakt door de passie van deze man. En ja, deze mensen gingen zich toen 'van Apollos' noemen.

Tussen twee haakjes, deze partijenschappen lijken wel een repeterende breuk. De kerkgeschiedenis is vol met herhaling daarvan. De mensen die zich van Calvijn noemden zijn calvinisten, de volgelingen van Luther lutheranen, de volgelingen van Abraham Kuyper Kuyperianen, en de volgelingen van Hendrik de Cock cocksianen.

Dat is de situatie in Korinte als Paulus deze 1^e Korinte brief schrijft en hij heeft over deze 'fanclub' praktijken nog wel het een en ander te zeggen. In de aanhef van z'n brief was hij nog wel heel positief geweest over de gemeente. Hij noemde hen geheiligden in Christus en geroepen heiligen, die rijk zijn geworden in alle woord en kennis, hij merkt op dat de gaven van de Geest functioneerden in de gemeenten en ook zagen ze uit naar de openbaring van de Here Jezus. Ze verwachtten de wederkomst. Wat wil je nog meer. Het lijkt wel een ideale gemeente. Een bijbelgetrouwe gemeente waar de gaven functioneren die rekent met de wederkomst. Het is nog een maranatha-gemeente ook. Maar hoe positief ook. Hoe mooi ook van de buitenkant. In het hoofdstuk van vandaag wil Paulus toch wel een hartig woordje met de gemeente spreken. Hij begint nog positief, hij noemt de Korintiërs 'broeders'. Daar wil hij niet aan af doen. De broeders en zusters in Korinte zijn tot geloof in Christus gekomen. Maar na hun bekering heeft de geloofsgroei toch behoorlijk

gehaperd. Paulus vindt er geen doekjes om. Als de zaken er zo voor staan bij jullie in de gemeente dan kan ik jullie alleen maar als babies in het geloof beschouwen. Onmondigen. Vleselijke christenen. Wat een kinderachtig gedoe. Want als de één zich 'van Paulus' noemt en de ander 'van Apollos' dan is er uiterlijk nauwelijks verschil tussen jullie handelwijze en die van een ongelovige.

Paulus gebruikt hier verschillende woorden en misschien is het voor de duidelijkheid wel goed om het onderscheid te zien tussen deze woorden. In het voorgaande gedeelte, In 2:14, heeft Paulus het over *ongeestelijke* mensen. Daarmee bedoelt Paulus mensen die niet geloven in Christus. Een ongeestelijk mens heeft geen weet van het Evangelie, hij kan gewoon niet begrijpen hetgeen van de Geest Gods is. Het is hem dwaasheid. Een ongeestelijk mens heeft dus de Heilige Geest niet ontvangen en gelooft niet in het Evangelie. In het 15^e vers stelt Paulus tegenover de ongeestelijke mensen de *geestelijke* mensen. Wat de ongeestelijke mens niet kan omdat hij de Heilige Geest niet heeft ontvangen, kan de geestelijke mens wel. Hij heeft leren inzien dankzij de Geest wie Christus is, en heeft als volgeling van Christus door de leiding van de Geest een levensstijl ontwikkeld die daarbij past.

Niet dat die geestelijke mens perfect is. Dat wil Paulus helemaal niet zeggen. Maar er mag in het leven van een gelovige wel wat verwacht worden van de Heilige Geest. Daar waar de Geest de ruimte krijgt in een mensenleven is dat merkbaar. En daar zit nu net het probleem bij die Korintiërs. *Broeders, ik kan niet tot jullie spreken als tot geestelijke mensen, maar slechts als tot vleselijke, onmondigen in Christus.....Want als er onder u rijd en twist is, zijt gij dan niet vleselijk en leeft gij niet als onveranderde mensen.*

Hier introduceert Paulus naast de ongeestelijke mens en de geestelijke mens de vleselijke mens. Ongeestelijk en geestelijk is wel duidelijk. Dat is ongelovig en gelovig. Maar blijkbaar zijn er ook gelovigen die leven alsof ze ongelovig zijn. Vleselijke mensen.

Paulus is er ondersteboven van. Hoe kan het nou? Jullie zijn broeders! Gelovigen, geheiligden in Christus. Maar in jullie leven zie ik het niet. In een kerk waar fanclubs zijn, kun je toch niet spreken over een geestelijke gemeenschap. Daar gaat het vleselijk aan toe. Paulus zet trouwens Geest en vlees vaker tegenover elkaar. In Galaten 5 bijvoorbeeld staat die bekende tekst over de vrucht van de Geest: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Maar daar tegenover zet Paulus de werken van het vlees. En daar komen niet al te fraaie eigenschappen van ons mensen naar voren. En één van die eigenschappen die ook daar in Gal. 5:19 genoemd

worden is ook duidelijk van toepassing op de Korintiërs: partijenschappen. Fanclubs. Ik ben van Paulus, ik ben van Apollos. Op dit punt heeft de geestelijke groei in Korinte gestagneerd.

Het is logisch dat in het begin, toen de Korintiërs net tot geloof gekomen waren, zij geen zware kost van Paulus hebben voorgeschoteld gekregen. Melk, vast voedsel konden zij nog niet verdragen. Maar dat zou nu anders moeten zijn. Maar, moet Paulus constateren, jullie kunnen dat nu ook nog niet verdragen met je fanclubs in de kerk.

Hoe zouden wij nu reageren op het verwijt van Paulus? Stel je voor dat Paulus ons een brief schreef en de vinger bij een zwakke plek in ons geloofsleven legde? Misschien moeten we ons die vraag wel even stellen? Wat zou Paulus aan mij schrijven over mijn geloofsleven? Zijn er ook punten waarvan ik moet zeggen, daar had mijn geloof toch wel wat meer groei mogen doormaken?

Even voor alle duidelijkheid, het gaat Paulus er niet om, om pasbekeerden zware lasten op te leggen, of jongeren in de gemeente. Je mag jongeren zowiezo geen lasten opleggen die jezelf pas na jaren christenleven ontdekt hebt. Een baby geef je geen boerenkool. En je mag van jongeren al helemaal niet verwachten dat ze verder zijn dan de ouden. Nee, dat hoort echt andersom te zijn.

Maar vraag jezelf eens eerlijk af, waar stagneert mijn groei en hoe komt dat? Ik heb toch de Geest ontvangen! Is dat dan ook te merken in mijn leven en in mijn opstelling in de gemeente? En dan niet te snel wegpoetsen met: Ik ben ook maar een mens, of ik ben ook maar een zondaar! Zo houd je de gevolgen van het christen-zijn van het lijf. Natuurlijk ben je gewoon mens, en natuurlijk ben je nog niet zonder zonde. Maar dat is geen alibi! Het is een tekort!

Wereldse denkpatronen zoals partijenschap blokkeren de doorwerking van het Evangelie. Ik ben van Paulus, ik van Apollos. Wie zijn nu toch Paulus en Apollos. Als je je vergaapt op mensen raak je het zicht op God kwijt! Het zijn toch niet meer dan dienaren – letterlijk diakenen - toch?

En dan gaat Paulus z'n lezers er bij bepalen hoe dat zit met de verhouding tussen de gemeente en de evangelieprediker. Paulus stelt zich die gemeente in Korinthe voor als een akker. En denk dan alsjeblieft niet aan van die grote landerijen. Nee, de akkers van die tijd hadden meer weg van een volkstuintje. Het was kleinschalig en alles moest gewoon met de hand gebeuren. De dienstknechten graafden eigenhandig hun kuiltjes, poten er plantjes in, putten emmertjes water uit de bron. En natuurlijk drinken ze zelf ook uit die bron. Zo ziet het

werk van voorgangers en ouderlingen er ook uit. Het gaat niet allemaal vanzelf. Soms is het zwoegen, soms vraag je jezelf af of je het wel goed doet, groeit er wel wat op de akker? Je krijgt rugpijn, je maakt vieze handen, zo houdt je feeling met de grond en met de plantjes. Broeders en zusters, onze gemeente is Gods volkstuintje. Het is van Hem. Niet van de voorgangers, niet van de kerkenraad, van Hem! De werkers in het tuintje zijn niet meer dan zetbaasjes, zij zijn geen eigenaars. Wie is Paulus, wie is Apollos, dienaren. En natuurlijk, Paulus en Apollos hebben op hun eigen manier voor het tuintje gezorgd. Ze zijn niet hetzelfde. Ieder zijn specialiteiten. Paulus heeft plantjes gepoot en Apollos heeft ze begoten. En zo is het in onze gemeente ook. Toen ds. Postma erin werkte zag de gemeente er anders uit, dan toen ds. Durieux of ds. ter Velde erin bezig waren. En nu Kruithof en Hartkamp lopen te schoffelen is het weer anders. En vergeet ook niet dat de samenstelling van de kerkenraad regelmatig verandert en dat zal ook z'n invloed hebben op hoe het tuintje erbij ligt.

Er is verschil, maar er is wel een eenheid. Wie plant en begiet staan gelijk. Letterlijk, zijn een eenheid! Wat een verschil met de verdeeldheid in de gemeente van Korinte. Paulus en Apollos zijn niet meer dan dienaren, zij mogen als zetbaasjes in Gods akker bezig zijn, maar het is God zelf die de wasdom geeft. De akker is Zijn eigendom. Hij is de eigenaar. En omdat het in de gemeente niet om mensen gaat, maar om God die de wasdom geeft, is het ongepast om je een volgeling van een mens te noemen. En daarom, broeders en zusters, kan het ook niet zo zijn dat gemeenteleden uitspraken doen als: *het is mien kerkie niet meer*. Want het is uw kerk nog nooit geweest. De kerk is van de Here Jezus. Hij is de eigenaar van de akker. En natuurlijk zal er verschil zijn, met hoe het vroeger was. Er zijn andere arbeiders aan de slag gegaan, en de akker is zelf ook veranderd. Er zijn veel mensen bij gekomen, van allerlei kanten. Mensen uit verschillende kerken, maar ook mensen die geen kerkelijke achtergrond hebben. Maar denk alsjeblieft niet dat deze nieuwkomers de enige oorzaak zijn als er dingen veranderen. Ook de volgende generatie Vrije Evangelischen is anders dan de vorige. Dat kan ook niet anders. We leven in een andere tijd. Jongeren zijn anders opgeleid dan de ouderen. Hebben door de moderne communicatiemiddelen toegang tot de hele wereld. Zij zijn in aanraking gekomen met andere muziek, andere liederen. Bovendien zijn de geloofsvragen van de jongere anders dan de vragen van de oudere generatie. Niet de vraag 'wat is waar' is bepalend, maar de vraag 'wat is echt'.

Niet alles is even vanzelfsprekend als vroeger. Er is meer vrijblijvendheid gekomen.

Ik leer uit de brief van Paulus aan die Korintiërs dat we dan toch niet moeten blijven hangen

in het verleden. 'Vroeger, toen Paulus er was, ja toen was alles beter.....'

In ongeveer 1000 jaar voor Christus schreef koning Salomo in het bijbelboek Prediker al de volgende woorden:

Zeg niet: Hoe komt het, dat de vroegere tijden beter waren dan deze? Want niet uit wijsheid zoudt gij aldus vragen (Pred. 7:10). Prediker vindt mensen die het verleden verheerlijken niet verstandig. Het verleden had ook zonder meer zijn problemen. Meestal zijn we selectief in wat we onthouden en wat niet.

Het gaat maar om één ding: de gemeente is Gods volkstuintje. En in dat tuintje werken Gods dienstknechten, de voorgangers en de kerkenraad. Naar eer en geweten proberen zij met hun gewroet in de geestelijke grond, met het bemesten en begieten van de plantjes tijdens huisbezoeken, bijbelstudies, bidstonden en preken te bewerken dat er vrucht komt. En daarbij is de verantwoordelijkheid van de dienstknechten dat ze hard werken. De verantwoordelijkheid van de akker is dat ze het geestelijk voedsel ontvangen door naar de diensten te komen, aan bijbelstudie te doen, mee te doen met bidstonden, kortom God de ruimte te geven om in hun hart te werken. Want God geeft de wasdom absoluut. Het is Zijn werk. Maar ieder heeft wel een eigen verantwoordelijkheid. De arbeiders die de akker van de gemeente bewerken en de akker zelf, de gemeente. Paulus vond het nodig om de Korintiërs er op te wijzen. Geen fanclubs in de kerk. Geen dominees of voorgangers of muzikanten achterna lopen. Door je zo op te stellen blokkeer je de geloofsgroei in de gemeente. Het gaat om Jezus. We zijn van Hem. En Hij is het die ons, hoe verschillend we ook zijn, samenbindt. Niet ik van Paulus, jij van Apollos, maar ik van Jezus en jij van Jezus. Daar gaat het om: Christus alles in allen.

AMEN

Juni 2014
G. P. Hartkamp
Wapenveld